

Zbierka súdnych rozhodnutí

UZNESENIE PODPRESEDNÍČKY SÚDNEHO DVORA

zo 6. októbra 2021 *

„Konanie o nariadení predbežného opatrenia – Uznesenie o nariadení predbežných opatrení – Článok 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora – Zmena okolností – Neexistencia – Právomoc Izba Disciplinarna (disciplinárny senát) Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) – Disciplinárny režim, ktorý sa uplatňuje na sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), všeobecných súdov a správnych súdov – Procesné podmienky preskúmania podmienok nezávislosti týchto sudcov – Pozastavenie uplatňovania vnútroštátnych ustanovení“

Vo veci C-204/21 R-RAP,

ktorej predmetom je návrh na zrušenie uznesenia o nariadení predbežných opatrení podľa článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, podaný 16. augusta 2021,

Poľská republika, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

navrhovateľka,

proti

Európskej komisii,

odporkyňa,

PODPRESEDNÍČKA SÚDNEHO DVORA,

po vypočutí generálneho advokáta G. Hogana,

vydala toto

Uznesenie

- 1 Poľská republika vo svojom návrhu navrhuje Súdnemu dvoru, aby zrušil uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, ďalej len „uznesenie zo 14. júla 2021“, EU:C:2021:593).

* Jazyk konania: poľština.

- 2 V tomto uznesení podpredsedníčka Súdneho dvora nariadila Poľskej republike až do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie vo veci C-204/21:
- a) pozastaviť jednak uplatňovanie ustanovení článku 27 ods. 1 bodu 1a ustawa o Sądzie Najwyższym (zákon o Najvyššom súde) z 8. decembra 2017 v znení ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (zákon, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony) z 20. decembra 2019 a ostatných ustanovení, podľa ktorých má Izba Dysciplinarna (disciplinárny senát) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) právomoc rozhodovať tak v prvostupňovom konaní, ako aj v druhostupňovom konaní o žiadostiach o udelenie súhlasu s trestným stíhaním sudcov alebo justičných čakateľov, s ich vzatím do väzby, zatknutím alebo predvedením, a jednak účinky rozhodnutí už prijatých disciplinárnym senátom na základe tohto článku a povoľujúcich vyvodenie trestnoprávnej zodpovednosti sudcu alebo jeho zatknutie, a zdržať sa postúpenia vecí uvedených v tomto článku súdu, ktorý nespĺňa požiadavky nezávislosti definované najmä v rozsudku z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
 - b) pozastaviť uplatňovanie ustanovení článku 27 ods. 1 bodov 2 a 3 zákona o Najvyššom súde v znení neskorších predpisov, na základe ktorých má Izba Dysciplinarna (disciplinárny senát) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) právomoc rozhodovať vo veciach týkajúcich sa postavenia a výkonu funkcie sudcu na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), najmä vo veciach v oblasti pracovného práva a sociálneho zabezpečenia, ako aj vo veciach týkajúcich sa odchodu týchto sudcov do dôchodku, a zdržať sa postúpenia týchto vecí súdu, ktorý nespĺňa požiadavky nezávislosti definované najmä v rozsudku z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu) (C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982);
 - c) pozastaviť uplatňovanie ustanovení článku 107 ods. 1 bodov 2 a 3 ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon o organizácii všeobecných súdov) z 27. júla 2001 v znení zákona, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, ako aj článku 72 ods. 1 bodov 1 až 3 zákona o Najvyššom súde v znení neskorších predpisov, ktoré umožňujú vznik disciplinárnej zodpovednosti sudcov z dôvodu, že preskúmali spĺňanie požiadaviek nezávislosti a nestrannosti súdu vopred zriadeného zákonom v zmysle ustanovení článku 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s ustanoveniami článku 47 Charty základných práv Európskej únie;
 - d) pozastaviť uplatňovanie ustanovení článku 42a ods. 1 a 2, ako aj článku 55 ods. 4 zákona o organizácii všeobecných súdov v znení neskorších predpisov, článku 26 ods. 3, ako aj článku 29 ods. 2 a 3 zákona o Najvyššom súde v znení neskorších predpisov, článku 5 ods. 1a a 1b ustawa – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (zákon o organizácii správnych súdov) z 25. júla 2002 v znení zákona, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, a článku 8 zákona, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, v rozsahu, v akom vyhlasujú za neprípustné, aby vnútroštátne sudy preskúmali splnenie požiadaviek Európskej únie týkajúcich sa nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom v zmysle ustanovení článku 19 ods. 1 ZEÚ v spojení s ustanoveniami článku 47 Charty základných práv;

- e) pozastaviť uplatňovanie ustanovení článku 26 ods. 2 a článku 26 ods. 4 až 6, ako aj článku 82 ods. 2 až 5 zákona o Najvyššom súde v znení neskorších predpisov a článku 10 zákona, ktorým sa mení zákon o organizácii všeobecných súdov, zákon o Najvyššom súde a niektoré ďalšie zákony, zavádzajúcich výlučnú právomoc Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Nawyższego (senát pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné) na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na preskúmanie sťažností založených na nedostatku nezávislosti sudcu alebo súdu, a
- f) oznámiť Európskej komisii najneskôr do jedného mesiaca od doručenia uznesenia zo 14. júla 2021 všetky opatrenia, ktoré prijala na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.
- 3 Keďže Poľská republika sa domnieva, že po vydaní uznesenia zo 14. júla 2021 došlo k zmene okolností, podala podľa článku 163 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora prejednávaný návrh. Okrem toho tento členský štát požiadal, aby tento návrh preskúmala veľká komora Súdneho dvora.

O žiadosti Poľskej republiky, aby bola vec postúpená veľkej komore Súdneho dvora

- 4 Poľská republika sa domnieva, že vzhľadom na dôležitosť prejednávanej veci a na to, že bude predstavovať precedens, musí návrh na zrušenie uznesenia zo 14. júla 2021 preskúmať veľká komora Súdneho dvora.
- 5 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 161 ods. 1 rokovacieho poriadku v spojení s článkom 1 rozhodnutia Súdneho dvora 2012/671/EÚ z 23. októbra 2012 o súdnej funkcii podpredsedu Súdneho dvora (Ú. v. EÚ L 300, 2012, s. 47), podpredseda Súdneho dvora rozhoduje o návrhu na odklad výkonu alebo o návrhu na nariadenie predbežných opatrení sám alebo tieto návrhy bezodkladne postúpi Súdnemu dvoru.
- 6 Na základe týchto ustanovení má teda podpredseda Súdneho dvora zverenú právomoc rozhodnúť o každom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia alebo ak sa domnieva, že osobitné okolnosti si vyžadujú jeho pridelenie rozhodovacej komore, postúpiť takýto návrh Súdnemu dvoru (uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko, C–121/21 R, EU:C:2021:752, bod 10).
- 7 Z toho vyplýva, že len podpredsedovi Súdneho dvora prináleží, aby v každom jednotlivom prípade posúdil, či si návrhy na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré mu boli predložené, vyžadujú postúpenie veci Súdnemu dvoru na účely pridelenia rozhodovacej komore (uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko, C–121/21 R, EU:C:2021:752, bod 11).
- 8 V tomto prípade návrh Poľskej republiky na zrušenie uznesenia zo 14. júla 2021 neobsahuje žiadnu skutočnosť, ktorá by mohla vyžadovať jeho pridelenie rozhodovacej komore, takže nie je namieste postúpiť tento návrh Súdnemu dvoru.

O veci samej

Tvrdenia účastníkov konania

- 9 Na podporu svojho návrhu sa Poľská republika odvoláva na zmenu okolností vyplývajúcu z rozsudku, ktorý vydal 14. júla 2021 vo veci P 7/20 Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd, Poľsko) [ďalej len „rozsudok Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd)“].
- 10 V tomto rozsudku Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) najmä rozhodol, že článok 4 ods. 3 druhý pododsek ZEÚ v spojení s článkom 279 ZFEÚ je nezlučiteľný s článkami 2 a 7, článkom 8 ods. 1, ako aj článkom 90 ods. 1 poľskej ústavy v spojení s jej článkom 4 ods. 1 z dôvodu, že Súdny dvor prekročil svoje vlastné právomoci, teda rozhodol *ultra vires* tým, že uložil Poľskej republike ako členskému štátu Únie predbežné opatrenia týkajúce sa organizácie a právomoci poľských súdov, ako aj konania na týchto súdoch, takže zásady prednosti a priameho uplatňovania práva Únie formulované v článku 91 ods. 1 až 3 uvedenej ústavy sa na tieto opatrenia neuplatňujú.
- 11 Podľa Poľskej republiky je uznesenie zo 14. júla 2021 s prihliadnutím na rozsudok Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) v rozpore s poľským ústavným poriadkom.
- 12 V tejto súvislosti Poľská republika pripomína, že Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) rozhodol, že jeho úlohou je chrániť poľskú ústavu, ktorá je v súlade s jej článkom 8 najvyšším zákonom tohto členského štátu, a že v dôsledku toho ho v zásadných veciach týkajúcich sa ústavného poriadku treba považovať za „súd, ktorý má posledné slovo“.
- 13 Poľská republika tvrdí, že výklad, podľa ktorého majú ústavné súdy členských štátov právomoc preskúmať akty Únie *ultra vires*, vrátane rozsudkov Súdneho dvora, prijali ústavné súdy viacerých členských štátov. Tieto súdy sa jednomyselne domnievali, že ich právne poriadky majú ústavnú identitu, ktorú im prináleží definovať na základe ich ústavných ustanovení, a že Únia je povinná túto identitu rešpektovať.
- 14 Počas ústneho prednesu odôvodnenia rozsudku Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) sudca spravodajca uviedol, že súdna úloha, ktorú členské štáty zverili Súdnemu dvoru, končí vtedy, keď výklad Zmlúv prestáva byť zrozumiteľný a stáva sa objektívne arbitrárnym. Podľa tohto súdu je to práve prípad uznesenia z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko (C-791/19 R, EU:C:2020:277). V tejto súvislosti sudca spravodajca spresnil, že Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) konštatoval, že Súdny dvor prekročil medze svojej právomoci, pretože ani Zmluva o Európskej únii, ani Zmluva o fungovaní Európskej únie nezverujú Únii žiadnu právomoc pri organizácii, zriaďovaní a fungovaní súdnej moci členského štátu a táto oblasť zostáva vo výlučnej zvrchovanej právomoci členských štátov.
- 15 Podľa Poľskej republiky bolo uznesenie zo 14. júla 2021 prijaté v rozpore so zásadou prenesenia právomoci, zakotvenou v článku 5 ZEÚ, takže rozsudok Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) sa uplatňuje aj na toto uznesenie.

Posúdenie

- 16 V súlade s článkom 163 rokovacieho poriadku možno uznesenie o nariadení predbežného opatrenia na návrh účastníka konania kedykoľvek zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenili okolnosti. Pojem „zmena okolností“ sa týka najmä vzniku akejkoľvek skutkovej alebo právnej okolnosti,

ktorá môže spochybníť posúdenia sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení, pokiaľ ide o podmienky, od ktorých závisí nariadenie odkladu alebo predbežného opatrenia (uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora z 20. septembra 2021, Česká republika/Poľsko, C-121/21 R, EU:C:2021:752, bod 22).

- 17 Treba preto preskúmať, či rozsudok Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) predstavuje „zmenu okolností“ v zmysle tohto článku.
- 18 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora zásada prednosti práva Únie zakotvuje prednostné postavenie práva Únie pred právom členských štátov. Táto zásada preto ukladá všetkým orgánom členských štátov povinnosť zaručiť plný účinok jednotlivých noriem Únie, pričom právo členských štátov nemôže mať vplyv na účinok priznaný týmto rôznym normám na území uvedených štátov (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 244, ako aj citovaná judikatúra).
- 19 Ako Súdny dvor už opakovane uviedol, podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ musí každý členský štát najmä zabezpečiť, aby orgány, ktoré ako „súdny orgán“ v zmysle práva Únie patria do jeho systému opravných prostriedkov v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie a ktoré teda môžu v tomto postavení rozhodovať o uplatňovaní alebo výklade práva Únie, spĺňali požiadavky účinnej súdnej ochrany [rozsudok z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), C-824/18, EU:C:2021:153, bod 112, ako aj citovaná judikatúra].
- 20 Toto ustanovenie tak ukladá členským štátom jasnú a presnú povinnosť dosiahnuť výsledok, ktorá nie je spojená s nijakou podmienkou, pokiaľ ide o požiadavky, ktoré musia charakterizovať súdy, ktoré majú vykladať a uplatňovať právo Únie (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 250, ako aj citovaná judikatúra).
- 21 Hoci teda organizácia súdnictva v členských štátoch patrí do právomoci týchto štátov, stále platí, že pri výkone tejto právomoci sú členské štáty povinné dodržiavať povinnosti, ktoré im vyplývajú z článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ (rozsudok z 26. marca 2020, Miasto Łowicz a Prokurator Generalny, C-558/18 a C-563/18, EU:C:2020:234, bod 36, ako aj citovaná judikatúra).
- 22 Z toho vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia upravujúce organizáciu súdov v členských štátoch môžu byť predmetom preskúmania podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ v rámci žaloby o nesplnenie povinností, a v dôsledku toho aj v rámci predbežných opatrení, ktoré majú v tom istom kontexte najmä pozastaviť uplatňovanie uvedených ustanovení nariadených Súdnym dvorom podľa článku 279 ZFEÚ (uznesenie podpredsedníčky Súdneho dvora zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko, C-204/21 R, EU:C:2021:593, bod 54).
- 23 Skutočnosť, že vnútroštátny ústavný súd vysloví, že takéto predbežné opatrenia sú v rozpore s ústavným poriadkom daného členského štátu, nijako nemení posúdenie obsiahnuté v predchádzajúcom bode.
- 24 Stačí totiž pripomenúť, že podľa zásady prednosti práva Únie skutočnosť, že členský štát sa odvoláva na ustanovenia vnútroštátneho práva, hoci aj ústavnej povahy, nemôže poškodiť jednotu a účinnosť práva Únie (rozsudok z 18. mája 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor Din România“ a i., C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 a C-397/19, EU:C:2021:393, bod 245, ako aj citovaná judikatúra).

- 25 Z uvedeného vyplýva že rozsudok Trybunał Konstytucyjny (Ústavný súd) nepredstavuje „zmenu okolností“ v zmysle článku 163 rokovacieho poriadku, ktorá by mohla spochybniť posúdenia nachádzajúce sa v uznesení zo 14. júla 2021.
- 26 V dôsledku toho treba zamietnuť návrh Poľskej republiky na zrušenie uznesenia zo 14. júla 2021.

Z týchto dôvodov podpredsedníčka Súdneho dvora nariadila:

1. Návrh na zrušenie uznesenia podpredsedníčky Súdneho dvora zo 14. júla 2021, Komisia/Poľsko (C-204/21 R, EU:C:2021:593), sa zamietá.

2. O trovách konania sa rozhodne neskôr.

Podpisy